

Har du talt med dit barn (om formuen) i dag?

Et af 80'ernes pædagogiske slogans lød; Har du talt med dit barn i dag? Som forælder til et eller flere børn, der kommer til at blive formuende, er der mange samtaler, der skal tages. Det kan være vanskeligt at vurdere, hvornår og hvordan man kommer i gang med at forberede næste generation bedst muligt til de kommende forpligtelser og privilegier. Derfor ser vi i denne artikel nærmere på, hvordan man kan tale med sit barn om formuen – i dag og alle andre dage.

I forvaltningen af en familieformue slipper du for at være i intern konkurrence med dine søskende om cheffrollerne i virksomheden. Her kan I tværtimod udvikle fællesskabet ved at investere i områder, som interesserer jer og bringer jer glæde. Ved at opsætte regelmæssige møder blandt jer ejere, får ejerskabet mere karakter af at være et reelt arbejde, hvilket kan føles berigende og tilfredsstillende.

Ansigt til ansigt med ansvaret

Det gode generationsskifte er en velplanlagt proces og en glidende overgang både arbejds- og identitetsmæssigt. Processen kan i princippet være årtier lang, hvor næste generation går fra at være børn i en formuende familie, der er mere eller mindre bevidst om den særlige økonomiske livssituation, til at være voksne, ansvarlige ejere. I nogle familier nedtones formuens størrelse og betydning, og det unge menneske kan opleve at få et reelt chok, når formuens omfang – og det ansvar der følger med – går op for dem.

Vores anbefaling vil oftest være, at børnene får en tidlig bevidsthed, der skal vinkles så positivt som muligt med fokus på ejerskabets muligheder, goder og ansvar.

For at kunne skabe et positivt syn på ejerskabet er det vigtigt, at der også bliver set på det unge menneskes lod i livet fra deres synsvinkel. De er både privilegerede og heldige i forhold til deres økonomiske råderum, men de er også sat i en livssituation, som de ikke selv har valgt. Med det følger en række aspekter, som gør, at deres liv adskiller sig nævneværdigt fra andre jævnaldrende.

Næste generation har sine egne udfordringer

- De kan føle, at de skal leve op til familiens legender, der har skabt formuen. Det kan skabe et forventningspres i forhold til uddannelsesvalg, fritidsinteresser og akademiske præstationer
- De skal navigere i det sociale samvær med venner med et andet økonomisk råderum
- De skal beskytte familiens navn i forhold til pressen og skal derfor f.eks. være påpasselige med, hvordan de benytter sociale medier
- De vil oftest udvikle en radar, og måske ligefrem en forsvarsmur, for at sikre sig mod 'venskaber', der er baseret på interesse for deres økonomiske råderum/familienavn
- De skal motivere sig selv til at tage en uddannelse og overveje karriere på trods af, at de ikke behøver at arbejde
- De skal have en bevidsthed om deres egen og familiens sikkerhed
- De skal finde mening med formuen og tage stilling til, hvordan de vil forholde sig som ejere, og hvordan de vil bruge deres økonomiske råderum på en måde, der giver mening for dem personligt, men også for familien

Det er ganske mange overvejelser, når de i forvejen skal tumle med en helt almindelig identitetsudvikling som teenager og ungt menneske.

Vores anbefaling vil altid være den åbne dialog og den gradvise indføring i ejerskabet. I den proces kan det unge menneske bedre planlægge uddannelses- og arbejdsvalg og gradvist indstille sig på sin livssituation.

Emner til diskussion og oplysning

Samtalerne med barnet om formuen og fremtiden kan starte allerede fra 8-års alderen. Det er her, hvor barnet, så småt, udvikler en forståelse for penge og økonomisk råderum og begynder at lægge mærke til, om familien arbejder, bor, rejser og forbruger anderledes end hos kammeraterne.

Modellen viser nogle af de emner, som man som forælder kan begynde at italesætte over for barnet, teenageren og senere den unge voksne.

Inddragelsen har som fokus at lette overgange fra sorgløst barn til ansvarlig ejer samt at bygge selvværd, engagement og stolthed hos barnet ved at inddrage dem i alders-relevante beslutninger, og ved at fortælle barnet om de gode ting, som formuen gør; skaber arbejdspladser, bidrager til samfundet via skatten, eventuelle indsatser inden for filantropi og impact investing m.m.

Som forælder kan man fint starte med at italesætte den grundlæggende forståelse af, hvad familien står for, hvilke værdier man agerer efter, vægtningen af fællesskabet og traditioner. Det er alt sammen med til at skabe ballast hos barnet på 8-10 år. Et par år senere kan det være tid til et virksomhedsbesøg, et besøg på familiekontoret eller et møde med stifter, hvor familiehistorien står på programmet. Som teenager kan man begynde at overskue virksomhedens eller formuens plads og bidrag til verden. Fra 18-20 år kan næste generation inddrages som observatør ved familiemøder, og bestyrelsesmøder m.m. for at give dem praktisk erfaring med ejerskabets forpligtelser og muligheder. De begynder desuden at have brug for at få en økonomisk forståelse, så de kan overskue det kommende ansvar. Derefter handler det om at træffe relevante valg i forhold til uddannelse, erhvervs erfaring etc.

Dette er blot et udpluk af emner til inspiration til at få talt med sit barn om formuen. Der er mange flere facetter af ejerskabet, som det vil være relevant at tale med næste generation om.

